

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Samenwerkingsverband Ecologische Verbindingszone
Noordzeekanaal en Ommelanden

p/a Postbus 250
1700 AG Heerhugowaard

Bestuurskern

Dir. Waterveiligheid, Rivieren
en Zee
Rivieren en Deltafonds

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

F.P. de Bel
Senior Beleidsmedewerker

M +31(0)6-15480944
frank.de.bel@minienw.nl

Datum 7 december 2023
Betreft Zorgen visveiligheid gemaal IJmuiden

Ons kenmerk

IENW/BSK-2023/322164

Uw kenmerk

23.0942107

Geachte partners van het samenwerkingsverband Ecologische Verbindingszone
Noordzeekanaal en Ommelanden,

Onlangs ontving ik uw brief waarin u, als gezamenlijke partners, uw zorg uitspreekt over de visveiligheid bij het sluisencomplex in IJmuiden. Daarnaast verzoekt u om structurele maatregelen te nemen om de visveiligheid te verbeteren en hierbij tenminste te kiezen voor de best beschikbare technieken voor visveiligheid bij de vervanging van de pompen. Ook vraagt u om bij tijdelijke situaties beheermaatregelen te nemen die de schade op korte termijn beperken.

Het gemaal bij het sluiscomplex IJmuiden is van groot belang om het water vanuit het Noordzeekanaal en omliggende gebieden af te voeren naar de Noordzee. Daarmee wordt voorkomen dat een groot deel van West-Nederland overstroomt. Het gemaal is een vitale schakel in het watersysteem in dit dichtbevolkte en kapitaalintensieve gebied. De kwetsbaarheid en de onderhoudsbehoefte van het gemaal nemen toe, onder meer vanwege het naderen van de einde levensduur. Vanwege afnemende spui mogelijkheden neemt daarnaast de behoefte aan waterafvoer via het gemaal toe. Om de kwetsbaarheid te verminderen en de robuustheid van het gemaal te vergroten is ervoor gekozen om een extra pomp aan te schaffen die in één van de bestaande maalgangen kan worden geplaatst. Daardoor kan het onderhoud van de bestaande pompen uitgevoerd worden zonder de maalcapaciteit te beperken. Ondanks de extra pomp blijft het aantal maalgangen gelijk waardoor de pompcapaciteit niet (substantieel) toeneemt. Het effect van deze extra pomp op de visveiligheid is daarmee beperkt, ten opzichte van de huidige situatie.

Zoals u terecht aangeeft, zal de waterafvoer via het gemaal in de komende decennia toenemen als gevolg van de klimatologische ontwikkelingen (zeespiegelstijging en hogere piekafvoeren). Momenteel wordt in de planfase van de vernieuwingsopgave van het gemaal het effect van de klimaatontwikkelingen op de benodigde (toekomstige) afvoercapaciteit onderzocht. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar mogelijkheden om het gemaal visvriendelijker te maken, met inachtneming van de best beschikbare technieken.

In het debat over de motie van het lid Van Esch c.s. is destijds in de Kamer aangegeven dat deze gezien wordt als een uiterste inspanningsverplichting om

vismigratie structureel te verbeteren bij Gemaal IJmuiden. Dit doen we met het genoemde onderzoek naar de best beschikbare technieken om het gemaal visvriendelijker te maken.

Bestuurskern
Dir. Waterveiligheid, Rivieren
en Zee
Rivieren en Deltafonds

Voor de korte termijn is een aantal maatregelen in beeld om de vissterfte bij het gemaal te beperken. De door u voorgestelde maatregelen maken hiervan onderdeel uit. Een kansrijke maatregel is het visvriendelijk pompen, waarbij het benodigde maaldebiet over meerdere pompen wordt verdeeld om hoge – voor schieralen schadelijke – toerentallen te vermijden. Hiervoor wordt de software van het adviesprogramma voor het inzetten van het gemaal aangepast. Naar verwachting is dat voor de zomer van 2024 voltooid. In het huidige migratie seizoen zal visvriendelijk pompen handmatig worden toegepast bij de inzet van het gemaal.

Datum
7 december 2023

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/322164

De nieuw aangeschafte pomp biedt daarbij het voordeel dat deze traploos inzetbaar is en bij lage toerentallen visveiliger is dan de pomp die deze vervangt. Daarnaast is de pilot Paling over de dijk (POD) gestart. Hierbij wordt schieraal voor het gemaal gevangen en overgezet naar de Buitenhaven zodat deze het gemaal niet hoeft te passeren. Deze maatregel heeft nog het karakter van een pilot om het effect van deze maatregel te onderzoeken. Tenslotte wordt sinds half september de sluiskolk van de Noordersluis in IJmuiden bij schuttingen indien mogelijk langer open gezet, zodat schieralen nog makkelijker de (veilige) schutsluis in kunnen zwemmen.

Tot slot, uw betrokkenheid bij onze vernieuwingsopgave van gemaal IJmuiden wordt zeer gewaardeerd. Op 4 oktober jl. bezochten medewerkers van Rijkswaterstaat het visveilige boezemgemaal C. Mantel te Schardam. Hierbij is informatie uitgewisseld tussen medewerkers van Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Deze informatie betrekken we bij de onderzoeken in het kader van de vernieuwingsopgave van het gemaal in IJmuiden. Het belang van deze samenwerking onderstreep ik van harte en de voortzetting van deze samenwerking juich ik van harte toe.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

namens deze,
De directeur-Generaal Water en Bodem,

Drs. J.H. Sloodmaker